

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvo prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 25.

V Ljubljani, v sredo 30. januarija 1901.

Letnik XXIX.

Barantači.

Naši liberalci premišljujejo vedno, kako bi udarili po nas. Izgovor, da se tu ne gre proti veri, ampak le proti »farjem«, je pač toliko vreden, kolikor drugi liberalni izgovori. Iz novejših mahinacij se spozna, kako hinavski in res podli so ti liberalci.

Vsakomu je jasno, da pri verskih vprašanjih se gre pred vsem za resnico, za notranjo vsebino vere. Božje razodetje je pred vsem izraženo v dogmah, in na teh dogmah sloni npravnost, nje izraža bogoslužje, dogme so temelj verske kulture. V krščanstvu se imamo ravnati po Kristusovih naukih, in njim se moramo brezpogojno udati in jih sprejeti vse in popolnoma. V cerkvi pa obstoji Kristusova učeča in vladajoča oblast, in tej moramo biti udani. Tu ni nobenega drugega ozira, nobenega drugega vprašanja. Kadar se gre za vero, odločuje le edini ozir: Kje je resnica, po kateri poti se doseže zadnji smoter — zveličanje?

Naši liberalci pa so vse drugačni modrijani. Ti so mnenja, da so vse vere enako vredne, oziroma nevredne, namreč da so le neki surogat za navadno ljudstvo, katero ni še prišlo do one velike prosvetljenosti, do katere se je povzpela liberalna velezobrazena »inteligence«. Ko sedaj goré za uničanje, sami zase seveda nimajo namena, da bi potem hodili k pridigam, darovanjem, sv. zakramentom in k sv. mašam, katere so — čujte liberalci! — po grškem obredu veliko daljše, nego po rimskem. Gre se le zato — »farje« jeziti in ljudstvo begati!

Teolog teh »učenjakov« je znani Fr. Podgornik, ki je napisal o tej stvari članek v »Slovanskem Vêku«, iz katerega odseva vsa puhlost teh »reformatorjev«. Podgornik piše: »Avstro-ogerski Slovani so večinoma katoliki z rimskim obredom in latinskim bogoslužnim jezikom. Oni imajo dandanes posebne, rekli bi specifične, ne toliko verske, kolikor nacionalne potrebe. Zaradi tega ne morejo izbirati, kar bi jim najbolj ugajalo po kritični razsodbi in po notranji vrednosti predmeta, temveč dolžni so omejiti se na to, kar bi mogli doseči dandanes. Njih

razum jim kaže pogostoma druge boljše poti, nego so tiste, ki jim je možno kreniti je od slučaja do slučaja. Tudi v pogledu na razna veroizpovedanja jim je vezala zgodovinska sila roke, in tudi današnja verska svoboda ni pri njih dejanski taka, da bi se mogli iz lehka odločiti za to, kar bi jim bilo najljubše.

»Jaz v naslednjem naštevam skupnost dejanskih razmer avstro-ogerskih Slovanov in zato opustim razmišljanje o dogmatskih oblikah veroizpovedanj in gledam zgolj na nacionalni pomen teh veroizpovedanj. Le kolikor bi veroizpovedanja mogla služiti v zaščito narodnosti, bi jih mogli avstro-ogerski Slovani ocenjevati tudi s stališča zboljšanja svojega narodnega položaja. Razlike dogem bijih ne ogrele, in radi takih diferencij bi oni o teh veroizpovedanjih niti ne premišljevali.«

Tako torej: Za vero, za zveličanje, za resnico tem »teologom« ni nič, dogma sem ali tje — to jim je vse eno. Le to, kar se njim po njihovih strankarskih namenih zdi politično ugodnejše, to naj odločuje tudi v veri! Tu ne stojimo več na krščanskih tleh, ampak v megli nejasnega indiferentizma, kateri je smrt vsake vere.

Podgornik na to premišljuje razne vere, v katere bi mogli vstopiti Slovenci. Ali naj postanemo mohamedani? Podgornik odgovarja, da ne, ker smo ariško pleme! Torej, v Turke nas ne bodo naredili.

Kaj pa hočejo torej narediti iz Slovencev? Kratki smisel vsega dolgega Podgornikovega modrovanja je ta: Najbolje bi bilo, da katoliški Slovenci prestopijo v pravoslavlje. Ker pa ve, da je to nemogoče sedaj, zato zahteva, da se prestopi vsaj v uničanje, in sicer ne k glagoljašem rimskega obreda, ampak prav v grški obred, ki je po Podgornikovi sodbi najbolj pripraven za »kulturni program« slovenski. Kaj pa, če bi duhovniki tega ne hoteli, in če bi vlada iz političnih vzrokov ne pritrčila uniji? Tudi za ta slučaj ima Podgornik vrata, skozi katera more uiti sovražnemu »latinstvu«: V skrajnem slučaju pa se prestopi k

protestantom ali pa »starim katoličanom«. — »Protestantizem, starokatolicizem in glagolsko bogoslužje so za zapadne Slovence le palijativna sredstva ob okolnostih, v katerih bi ne bilo možno doseči boljšega, tu dokazanega,« pravi Podgornik.

Tu se vidi pač v vsi nagoti verski nihilizem naših liberalcev. Z verami barantajo — odpustite besedo — kakor s kravami na semnju. »Kar mi več nese, to pa bom,« je njihovo geslo. Taki ljudje pač niso več le katoličani, ampak tudi kristijani niso več, ker so zavrgli temelj krščanstva in žive kar tje v en dan kot barantači, ki barantajo ne le s papirjem in s tinto, ampak tudi z najsvetejšimi rečmi. Taki ljudje morda imponirajo »inteligenci«, a naše ljudstvo je veliko preveč pametno, da se ne bi takim »teologom« smejal v obraz in jim v slučaju potrebe tudi pokazalo vrata.

Zahteve tržaških Slovencev.

Iz Trsta se nam piše: Pred otvoritvijo drž. zbora stojimo. Tržaški Slovenci, ki so o zadnji volivni borbi tako veličastno dokazali, da so ter da hočejo politično i nadalje živeti, ne bodo imeli v državnem zboru nobenega zastopnika. Ostali so sirote. Potrebno se mi zdi, da o tej priliki opozorim potom javnosti naše srednje brate, ki pošljejo v novi parlament svoje zagovornike, na stare zahteve tržaških Slovencev, na zahteve, ki so conditio sine qua non našega nadaljnjega narodnega obstanka, ter jim priporočim, da bodo tudi naši zagovorniki ter si kot taki zagotove zasluge za celokupni slovenski narod.

Naše zahteve, izražene na mnogih javnih shodih so: osnutje posebnega c. kr. okr. glavarstva za vso okolico; razširjenje delokroga c. kr. državne policije na vseh šest okoličanskih okrajev; osnutje posebnega c. kr. davčnega urada za vso okolico in podelitev posebnega državnoborskega mandata okolici.

Postopanje mestnega magistrata, kedar vrši svoje dolžnosti v prenešenem delokrogu, poverjenem mu od c. kr. oblasti, nas sili,

da stavimo vedno in vedno zopet prve tri zahteve. Tržaški slovenski listi so polni stalnih notic o drznosti magistratovih uradov, ki namesto da bi si bili v svesti ustavno zajamčene nam enakopravnosti, nas dan za dnevom žalijo na najnesramnejši način. Šikaniranje od strani mestne policije je postalo neznosno. Svoje davke moramo pošiljati naravnost finančnemu ministru na Dunaj, ker jih magistrat od slovenskih strank neče sprejemati.

Kar se tiče zadnje zahteve po posebnem poslancu za okolico, je pa tudi opravičena v vsakem oziru. Prvič je nesmisel, da bi mestne volivce (4 mestni volivni razred), trgovce, obrtnike in uradnike in pa okoličane, ki so iz večine kmetje, zastopal eden in isti poslanec. Koristi mesta in okolice divergirajo tako, da jih ni moči spraviti pod isti klobuk.

K temu prihaja še nasprotje v narodnem obziru. Na eni strani izvečine italijanski meščani, na drugi skozi in skozi slovenska okolica. Ob takih razmerah se mora velivna borba pocstriti do vrhunca ter roditi izrodke, kakor jih v Trstu doživljamo o vsakih volitvah.

Razven tega pa ima magistrat tako moč v rokah, da okolica s svojim kandidatom dokler bo volila skupno z mestom, nikdar ne more več prodreti. Ako reklamiramo mi za tisoč naših volivcev z vspehom volivno pravico, pa imenuje magistrat 2000 čitadinov in si tako zagotovi zmago. O drugih manipulacijah, ki so vsemožnemu magistratu na razpolago, niti nočem govoriti.

In vendar tvori okolica dobro petino vsega prebivalstva tržaškega. Pravično bi torej bilo, da ima tudi enega izmed petih poslancev.

A ne samo za narodni obstanek tržaških Slovencev je neizogibna potreba, da se ugotovi našim pravičnim zahtevam, tudi za državo samo je velikega pomena, ako si zagotovi lojalnost slovenskega življa na tržaških tleh. Zvestoba Italijanov je predobro znana, da bi o njej razpravljali. Ako pa bi Slovenci videli, da jih Avstrija nikakor ne mara, da jih noče ščititi, da mirno gleda, kako se jim gode dan za dnevom nečuvne krivice, kako

LISTEK.

Med Slovenci ob Renu.

(Piše Luka Arh.)
(Dalje.)

Homburg.

Župnik van der Loo je star okrog 70 let. Nad 30 let je že v Homburgu. Ko je nastopil službo, je imel v fari okrog šest sto katoličanov, sedaj jih je že okoli pet tisoč. Protestantje so v manjšini, zato precej pisano gledajo katoličane, ki se pa bore malo zmenijo zanje. Da katoliki tako naraščajo, so vzrok industrija in premogokopi. Delavci, ki pridejo dela in kruha iskat, so skoro izključno katoličani. Tako prevzamejo katoličani mirno in tiho protestantom kraj za krajem iz rok. Lepa dežela ob Renu se vrača nazaj k veri svojih očetov, svojih prednikov. In sredstvo, katerega se Bog v sedanjih časih poslužuje, je bogastvo, zakopano v temni zemlji, premog in stroji. »Kdo prešteje pota Gospodova?«

Novo cerkev je sezidal že župnik kmalu po svojem prihodu. A po dobrih desetih

letih jo je moral povečati, in ta povečana cerkev je sedaj že zopet premajhna.

Mnogo je vedel povedati sivolasi župnik o kulturnem boju. Navada je bila — in je tudi še sedaj — da imajo šolski otroci vsak dan skupno sv. mašo ob sedmih, pri kateri nekoliko skupno molijo in pojo. Kar na enkrat prepove vlada skupno mašo. Župnik ne sme zahtevati, da bi ubogi otroci morali vsak dan v cerkev. Prihodnje nedeljo pa oznani župnik na prižnici tole:

»Predragi župljani! Vlada mi je prepovedala siliti otroke k skupni šolski maši. Jaz nimam sedaj v tej zadevi nobene oblasti. Obračam se pa na Vas, katoliški očetje in matere, da pošiljate svoje otroke po doseđani navadi vsak dan v cerkev. To je v korist otrokom, pa tudi Vam; saj molijo za Vas. Uporabljajte od Boga Vam dano očetovsko oblast, saj gre za dobro, sveto stvar. Maša bo kakor dosedaj, ob sedmih. Tega mi vlada ne more prepovedati!«

Poslušali so dobri župljani glas svojega dušnega pastirja in pošiljali pridno otroke v cerkev. Druzega se župniku ni pripetilo v kulturnem boju.

Hujše se je pa godilo nekemu župniku

v njegovi sosesčini Vlada ga je izgnala. Drug duhoven ni smel priti na njegovo mesto, ker vlada ni hotela dobrih. Skofom udanih duhovnikov nastavljal, njej udanih in zvestih »liberalnih« svečnikov je bilo pa bore malo, in verno ljudstvo jih tudi ni maralo; nihče ni prišel v cerkev k njim. Zato je moral sosednji župnik prenesti sv. Rešnje Telo iz te cerkve v svojo. Kak prizor je bil to! Vsi verniki so prišli v cerkev, zdihovali in jokali so na ves glas. Duhovnik jih je tolažil, naj zaupajo v Jezusa. Saj to žalostno stanje ne bo dolgo trpelo.

Da, da, verno ljudstvo ve, kaj mu je duhovnik: posredovalec med Bogom in med njim. Če ni duhovnika, ni sv. maše, ni spovedi, ni Jezusa v tabernaklu — in kakšno je brez tega življenje vernega kristijana? O vi, ki nimate za duhovna družega nego psovke, ali pomislite vse to? In ti mož, ki praviš, da si veren, ki res hodiš še v cerkev, kako moreš z mirno vestjo požirati liberalne časopise, ki bruhajo dan na dan psovke na duhovniški stan? Kje je možatost, kje značajnost? Ne jemlji strupa, ki deluje sicer počasi, a gotovo. Ne trpi v svoji hiši gnojnice in ne plačuj je drago, kajti kmalu

ti zasmradi vse! Pomisli, kaj ti je duhovnik!

Po kosilu sva šla obiskat s kapelanom Slovence. Stanujejo skoro vsi pičle pol ure od Homberga v Hochheide. Cela slovenska vas! In ravno to upliva nanje, da so ostali dobri katoličani, ker pridejo prav malo z drugimi v dotiko. Sami zase so in pridno hodijo v cerkev.

Ker je imel kapelan pogreb malo pred štirimi, sva se morala hitro obrniti. 28. dec. je razneslo v tovarni neko cev, in oba delavca, ki sta tam delala, mladeniča 16—18 let — je strašno razmesarilo. Živela sta le še malo ur. Jeden je bil katoličan, drugi protestant. Kaplana so hitro poklicali h katoliku, da ga je dejal v sv. olje (zavedel se ni več), pri onem revežu se je pa medel protestantski pastor in mu narekaval molitve, a kaj, ko se ni zavedel! Tolažilno je umreti v katoliški cerkvi, ki ima sv. zakramente. Kako žalosten in pust si pa ti, protestantizem, brez življenja v sebi! Zato tako hiraš in ne bodo ti pomagali vsi »Losvonromovci« z Wolfom in Schönererjem vred! Smrtno kal imaš v sebi od svojega rojstva, pomoči ni zate!

se pometa z njimi v uradih in cerkvah, ne bilo bi čudo, če postanejo tudi oni irefentariji ter nastopijo pota, ki jih približajo ostalim Slovanom izven mej, zaznamovanih s črno žoltimi mejniki.

Grožnje se izražajo jasno v tržaških slovenskih glasilih. Komur je na srcu prosep naroda in sreča domovine, naj bi se ne delal gluhega nasproti tem glasovom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. januarja.

Predsedniško vprašanje v poslanski zbornici. Jutri se vrši prva seja novoizvoljenega državnega zbora, a vprašanje glede bodočega zborničnega predsednika še sedaj ni rešeno in se tudi za las še ni približalo rešitvi. Listi, ki so doslej mnogo pisali o dr. Kathreinu in Fuchsju, so nekako utihnili, grof Attems tudi ne prihaja več na površje in zdi se, kakor bi bilo že vse obupalo nad konečno ureditvijo te kočljive zadeve. Za izvolitev dosedanjega predsedstva so se izjavili, kakor poročajo listi, doslej samo Čehi in Poljaki. Ta ideja bi tudi pri Jugoslovanih ne zadela ob prevelik odpor, ker se je posebno predsednik pl. Fuchs kazal vseskozi nepristranskega moža. Vprašanje je le, za kaj se konečno odloči nemška kat. ljudska stranka, o kateri trdijo, da ne bo hotela poslati katerega svojih članov v predsedstvo. Za slučaj, da bi pl. Fuchsju ne dovolili vsprejeti predsedniškega mesta, namenava desnica po poročilu »N. Fr. Presse« predlagati predsednikom poljskega poslanca dr. Weigla, ki bo kot starostni predsednik vodil nekaj sej. Zanj bi baje glasovali tudi levičarji. Ta misel pa bržkone ni izšla iz desniških krogov, ampak je le pobožna želja židovskih liberalcev. — Bivši poslanec dr. Ebenhoch izjavlja v »Linz. Volksblattu«, da se z ministrskim predsednikom ni razgovarjal o političnih zadevah in da so tudi osnovane vse kombinacije.

Vodstvo mladočehškega kluba poveri večina dr. Pačaku, ker je dr. Engel resigniral, dr. Herold pa obolel. Z dr. Kailzom, dr. Kramarjem in moravskim Čehom Začekom se večina noče sprijazniti. Nerešeno je sedaj le še vprašanje glede izvolitve obeh podpredsednikov. Tu bo treba poprej vedeti, ali pristopijo k Mladočehom res vsi češki poslanci ali ne. Ako se zgodi prvo, potem bo treba prepustiti vsaj jedno mesto drugi češki stranki, agrarcem ali socialcem. Dosedanji podpredsednik dr. Stransky je baje voljan v to svrho opustiti misel na predsedniško mesto. V poštev bi prišel potem poslanec Schwarz in pa princ Schwarzenberg.

Poljski klub se je včeraj konstituiral in kot je bilo pričakovati, izvolil svojim predsednikom zopet viteza Javorskega, ki je izvolitev tudi vsprejel, akoravno so ga nekateri prištevali v vrsto političnih mrličev in kandidovali na njegovo mesto viteza Chamieca. Klubovi načelnik je potem razvil kratak program. Klub se bo potegoval za delavnost parlamenta, obsoja najodločnejše vsako obstrukcijo, sicer pa hoče slediti vedno le politiki proste roke. »Mi smo se, pravi dalje Javorski, v mnogo večjem številu vrnili v parlament, kot smo izšli iz njega. To nam nalaga dolžnost skrbeti za državni in deželni blagor. Naše razmerje do vlade ni odvisno od nas, marveč od vlade. V tem smislu kličemo vladi: Skrbi za naše zaupanje. Naše razmerje do ostalih parlamentarnih strank je dano v politiki proste roke. Podpirali bomo vse (?) opravičene zahteve, naj pridejo od katerekoli strani. Sodbo o tem, kaj je pravično in kaj ni, si pridržujemo sami«. — Včeraj se je posvetovanje nadaljevalo. Levo klubovo krilo je stavilo zahtevo po premembi klubovih pravil. O tem se bo vršila bržkone burna debata.

Za »slobodno« šolo se je vsprejela v nedeljo na soc. demokratskem shodu v Florisdorfu »krepka« resolucija, ki jo je predlagal novi socijalno-demokratski poslanec učitelj Seitz. Po znanem geslu »šola pedagogom, cerkev teologom« so zahtevali zborovalci od svojega zastopnika, naj takoj v jedri prvih sej stavi predlog na ločitev šole od cerkve in na razdelitev ministerstva za bogošastje in nauk. Šola, ki je seveda sedaj povsem v »klerikalnem« jarmu, (menda Seitz

sam ni verjel tej budalosti) mora biti prosta vsakega cerkvenega upliva, da se more bolje skrbeti za ljudsko izobrazbo. — Može zahtevajo v resoluciji, da se ustanovi posebni državni šolski svet, v katerega naj bi pošiljali svoje zastopnike volivci sami. Poslanec Seitz zahteva dalje, da je na vseh šolah pouk brezplačen in da se zboljša položaj učiteljev. — Kar je dobrega in pametnega v tej resoluciji, je vse tuje blago, katero so že davnaj uspešno zagovarjali pravi ljudski zastopniki, vse drugo so pa navadne židovsko-liberalne fraze, na katere se trezni politiki ne ozirajo. Sicer pa je ljudskim »osrečevalcem« jedino na tem, da se iz šole popolno izbacne tista trohica verouka, kolikor ga še milostno dopuščata »vzorni« sedanji šolski zakon.

Ruski pogoji v zadevi kitajskega vprašanja. Kitajski pooblaščenec Li-Hung-Čang je prejel brzobjavno obvestilo o pogojih, ki jih stavi ruska vlada ozir Kine in sedanjih nemirov. Pogoji so naslednji: 1. Mandžurija ostane i nadalje v upravi kitajske vlade; 2. ruski uradniki morajo njeno delovanje nadzorovati v vseh zadevah; 3. cela Mandžurija se vrne kitajski vladi; 4. nadzorstvo vojaških zadev oskrbuje Rusija; 5. odstraniti se morajo vse utrdbе; 6. orožje in streljivo se mora izročiti ruski vojni upravi, nadaljno izdelovanje orožja in streljiva je strogo prepovedano; 7. regularne kitajske čete ne smejo več v Mandžurijo; 8. Kitajci morajo skrbeti za primerno varstvo ruskih uradnikov; 9. v slučaju vojske podpirajo Rusi Kitajce. — General Čeng, ki je prvi prejel te mirovne pogoje, se je izjavil proti njim, Li-Hung-Čang je pa zapovedal, naj se o teh točkah prično pogajanja z Rusijo. — Pričakovati je, da se kitajska vlada ne bo sprijaznila s tem načrtom. Sicer pa ne pomeni v bistvu nič drugega, nego status quo v Mandžuriji.

Kralj Edvard — najvišji gospodar Transvala. Senzačno novico objavlja Reuterjev korespondenčni urad iz Pretorije. Lord Kitchener je namreč 28. t. m. prebral kraljevo proklamacijo povodom nastopa vlade ter naznanil, da si je kralj Edvard poleg drugih nadel tudi naslov »najvišji gospodar nad Transvalom«. Kaj so si neki pri teh besedah mislili zbrani angleški častniki, ki vidijo na lastne oči, kako predrzno je ravno v sedanjih kritičnih dneh govoriti o gospodarstvu nad transvalsko republiko.

Dopisi.

Iz blejskega kota, 26. janur. Že nekaj časa sem ni nobenega glasu z Bleda. »Ste-livi skupaj zmrznili v jezeru ali kaj«, si morda mislite, g. urednik. No, tako hudo ravno ni, čeravno smo se prvih par tednov novega stoletja precej stresljali od mraza. Ampak nekaj družega nam ni dalo do sapa. Veselo smo prodajali v zadrugi vino in brezskrbno smo ga pili, kar presenečijo naši 'kunštini' liberalci strmeči svet z 'uradnim' dokazom, da prodajamo 'gift' mesto vina. »Dete vendar, to niso mačkine solze«, smo si mislili. »Ni spak, da bi sedaj ne bilo po nas, če ne od liberalcev, pa od 'gifta', ki smo ga že toliko izpili«. Čakamo in čakamo, pa nič učinka. No, polagoma smo se zopet oddahnili od tega strahu, saj veste, svedere je trd, marsikaj prenese, da smo začeli 'gift' mirno naprej prodajati in piti. Ker pa nas imajo liberalci tako radi, pa so v skrbeh za naše zdravje, so si v drugič pritihotapili našega vina in ga poslali na pristojno oblast z gorečo željo, naj vendar najdejo tam strup v njem. In sedaj čakamo, kdaj pridejo možje postave in nam narišejo mrtvaške glave na sodove v znamenje 'giftnosti'. Če nas sedaj ne rešijo strupa, nas tudi z lepa ne bodo. Saj so se vzdignili pri sodišču za naše zdravje vsi naši velmožje, posebno tisti, ki sami točijo — ne 'gifta' — ampak baje zgolj pristno kapljico.

»Ne bilo bi napačno, si mislijo, ko bi sedaj v predpustu 'zatrli' zadrugo, ko se največ popije«. Nekateri izmed teh nas imajo še posebno radi. Vedno so v skrbeh zaradi zadržanih 'dolgov'. Modrim svedrcem se pa čudno zdi, kako da imajo ti strici vedno v mislih naš dolg, ko bi se jim vendar bolj spodobilo misliti na nekatere druge, ki imajo sami več dolga, kot vse poltretjesto združnikov skupaj. Kakor vidite torej, visi nad

nama grozeča prihodnost; strahoma pričakujemo kaj bo, pa v obupnosti pijemo — gift. Za razvedrilo gremo včasih tudi malo na led, ki je letos izvanredno debel in močan. Že dobrih štirinajst dni je jezero čez in čez pokrito z njim. Sedanje južno vreme pa ga je začelo nekoliko jemati; torej pridite kmalu, ako hočete še peš na Otok! Saj pride baje v nedeljo tudi srček naših antisvedrcer, g. Pirc sem, s kakim namenom, ne vem. Ali predavat o kmetijstvu, ali drsat se, ali pa morda izjokati svojo srčno bol nad žalostnim propadom v naročju tukajšnjih prijateljev. Najbrž vsakega nekaj. Pridite z njim, če boste ravno potrebni, vam tudi postrežemo s svojim slavnoznanim 'giftom', morda pri vas bolj pokaže svoj učinek, kakor pri nas!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. januarja.

Dež. predsednik baron Hein je bil predvčeranjim vsprejet v avdijenci pri nadvojvodi Otonu.

Potrjen deželni zakon. Cesar je potrdil sklep dež. zbora kranjskega glede opustitve dela ukrajne ceste Krško Koritnica.

Šolske vesti. Nadučitelj na ljublj. I. mestni deški ljudski šoli in okr. šol. nadzornik g. Andrej Žumer je dobil naslov ravnatelja. Članom okrajnih šolskih svetov na Kranjskem so imenovani od strani dež. odbora: za Postojno župan Jos. Dekleval in Maier iz Loža; za Kočevje J. Skadinger in svetnik Fr. Višnikar; za Krško dr. Mencinger in J. Globočnik; za Kranj Ciril Pirc in Jan. Urbančič; za ljubljansko okolico G. Jelovšek in Fr. Košak; za Litijo notar Svetec in nadučitelj Skrbinc; za Logatec župan Pogachnik in Fr. Siherl; za Radovljico blejski župan Petrel in trgovec Homan; za Novo mesto Fr. Majzelj in šol. svetnik Fr. Detela; za Kamnik župan Mlakar in okr. sodnik pl. Garzarolli; za Črnomelj Leopold Gangl in župan Puhek.

Meščanski klub v Ljubljani ima jutri v četrtek svoj družbinski večer v društvenih prostorih. Člani in njihovi prijatelji naj se blagovolijo zanimivega večera mnogobrojno udeležiti.

Osebnosti. Deželni poslanec in odvetnik v Ljutomeru, gospod dr. Fr. Rosina, se preseli v Maribor, odvetniški koncipijent dr. Karol Grossmann pa otvori svojo pisarno v Ljutomeru.

Premeščen je iz Ljubna na Štajerskem finančni koncipist dr. Ernest Ringl kot davčni referent v Radgonu.

Star cerkveni ključar. Pri Devici Mariji v Polju je umrl dne 28. t. m. Jakob Kocjančič vulgo Kovterc v 75 letu svoje starosti. ki je ponosno in vestno svojo službo opravljal kot ključar župnijske cerkve blizu 40 let in je znal pripovedovati zanimivosti župnije, katere je doživel že za petega župnika.

Ljubljanske novice. Umrlo je na Dunaju gdč. Viktorina Rehn, imejateljica bivšega vzgojilnega zavoda v Ljubljani. Truplo pokojnice so prepeljali v Ljubljano ter je bodo jutri pokopali pri sv. Krištofu. — Miklošičevo cesto bodo podaljšali. — Dr. Tavčar je imel včeraj z dr. Trillerjem, ki bo za časa Tavčarjeve odsotnosti menda šefredakter »Slov. Naroda«, pred svojim odhodom na Dunaj pijačo v gostilni pri znanem trgovcu s prašiči. V tej družbi se je pripravljaj za parlamentarno delovanje, za katerega si je pred vsem nabral »mačka«. Zazelel je tudi potrebo po godbi in natakaria, poslanec Ljubljane pa je hotel poslušati tudi »Ljubljano«, a pevcev ni bilo. Tako veličastno se je dr. Tavčar odpravljaj na Dunaj. Doto potegnjl je včeraj pekovski pomočnik Hrovat. To ga je tako razveselilo, da je plačeval svojim tovarišem za pijačo toliko časa, da so leti pričeli razgrajati po Ljubljani in da je policija dva pekovska pomočnika aretovala. — Sladkarij nabrala se je pri Zalazniku Umarjeva Marička na račun g. Samasse. Ker se je to prvič posrečilo, poskusila si je na ta račun najesti sladkarij tudi drugič, a mej tem so Zalaznikovi že pozvedeli, da jo g. Samassa niti ne pozna, in Marička je morala s policajem.

Razglas o pristojbinskem namestu. Z ozirom na naredbo c. kr. fin. ministerstva z dne 14. julija 1900 treba je najpozneje do 1. aprila t. l. napovedati vse premakljivo in nepremakljivo premoženje, ki je podvrženo pristojbinskemu namestu ali ekvivalentu, kakor tudi temu podvržene užitne pravice (na pr. za lov, ribištvo, mlinarstvo, cestnino, sejme itd.), in sicer po stanju dne 1. t. m. Te napovedbe se vlagajo pri c. kr. uradu za odmero pristojbin v Ljubljani. Pristojbinskega namesta so oproščene le družbe, katerih pogodha se ne razteza čez 15 let ali pa je izrečno ustanovljena samo na žive dni prvotnih deležnikov. Če kdo zataji ali neresnično napove kaj predmetov, katere je priznati, kaznuje se po kaz. zak. o prihodninskih postopkih. Dotični obrazci za napovedbe se dobe pri davčnih uradih.

Na progi dolenskih železnic se s 1. febr. opuste vozovi prvega razreda pri vseh osebnih vlakih.

Vipavska železnica Za vipavsko železnico se pridno kupujejo »švelarji«. Prišlo je že tudi ter se naselilo v Št. Petru pri Gorici nekaj delavskih nadzornikov, ki gledajo na to, kje bi dobili delavcev. V prihodnjih dneh započnejo z delom, kar se dozda ni zgodilo zaradi kratkega dneva.

Prebivalstvo v Novem mestu broji sedaj 2162 duš. Leta 1890 so jih našeli 1965.

Poboj. V gostilni Uršule Keber v Šmartnu ob Savi sta se 15. t. m. sprla kmečka fanta Jan. Marolt in Jos. Bolta, in prišlo je do pretepa. Bolta je udaril tovariša z litersko steklenico po glavi in s toporiščem na hrbet, Marolta so morali odpeljati v bolnico.

Goriška deželna norišnica. Na Goriškem zgrade deželno norišnico, kakor smo svoj čas že poročali. Deželni odbor je že kupil zemljišče ob cesti med Gorico in Šempetrom ravno nasproti kmetije italijanskega oddelka deželne kmetijske šole, 40 njiv sveta za nekaj nad 50.000 gold. Zgradba bode zidana v paviljonskem sistemu. Prostor bo v zavodu za 350 blaznih. Goriška dežela ima sedaj v domačih in tujih norišnicah nad 300 blaznih deželanov.

Iz Maribora nam pišejo: Zadnje nedeljo se je igrala v našem Narodnem domu šaloigra s petjem »Čevljar baron«. Igra se je predstavljala gladko, za kar gre hvala in pripoznanje novemu režiserju in marljivim diletantom. Uloge, večinoma majhne, so bile srečno razdeljene. Večje uloge imajo v igri čevljarski mojster, baronovka in čevljar baron. Slikoviti so bili prizori, v katerih so nastopili čevljarski mojster s svojimi pomočniki. Predstava je bila dobro obiskana, ako pomislimo, da so smeli biti pri njej le udje in njih svojeci, kakor je zaukazalo naše sl. okrajno glavarstvo. Pri vsaki tudi najskromnejši zabavi nam dela ali mestni magistrat ali pa okrajno glavarstvo težave. Zadnjič je zahtevalo glavarstvo, da smejo k čitalniškim zabavam le »udje in njih svojeci«. Nemškimi društvom se ne stavijo te ovire, kakor slovenskim. Proti pristranskemu postopanju našega glavarstva se je vložila na višje mesto pritožba. Zunanjim gostom, ki radi zahajajo k čitalniškim zabavam, pa se ni treba bati izraza »udje in njih svojeci«. Če bo potrebno, bo imel pač vsak ud po petdeset »svojevcev«, glavar s svojimi nemško nacionalnimi uradniki pa bo imel blamažo. Bolj boste nas zadržali, bolj se bomo gibali.

Brežice štejejo po najnovejši štetvi 1164 prebivalcev in sicer 723 Nemcev (?) ter 392 Slovencev.

Lačni slovenske zemlje. V zadnji svoji seji so tuhtali celjski očetje, kako izvabiti slovenski okolici ono zemljišče v Gaberju, kjer stoji nemški »Studentenheim« in cerkev sv. Maksimilijana. Dobro, da je okoliška občina v rokah previdnih in razumnih mož.

Od raznih strani. Ruski marseal Gurko je včeraj v Petrogradu umrl. Dosegel je starost 74 let. Slavo si je pridobil pri Plevni. — Reka ima sedaj 39.355 prebivalcev. Od leta 1880 se je prebivalstvo pomnožilo za 8517 duš. — Čudno to tele. Iz Sunje na Hrvaškem se poroča, da je ondi došlo na svet tele, ki ima na glavi tri pare ušes. — Hripa v Londonu strašno divja. Na javnih šolah je bolnih 50.000 učen-

cev in 1000 učiteljev. V zadnjem tednu je umrlo na hripi 75 ljudi, na pljučnici pa 328. Vseh bolnikov na hripi je v Londonu četr milijona. — Južna železnica je letos od 1. do 20. januarja imela dohodkov skupno 4.564.270 K, to je za 183.076 kron manj, nego v istem času preteklega leta. — Trčnila sta na južnem kolo-dvoru v Gradcu dva železniška stroja. Službujoče osobe se je rešilo ob pravem času. Stroja sta poškodovana. — Kraljici Viktoriji nameravajo v Londonu postaviti kolosalni spomenik. Nabiranje darov se prične po pogrebu. — Romarskih vlakov je prišlo v Rim od 24. decembra 1899 do 24. decembra 1900 — 223. Iz Italije jih je bilo 152. iz Francoske 10, iz Španije 5, Amerike 6, Belgije 2, Portugalske in drugih malih dežel 1, iz Avstrije 23. Nemčije 18, iz Švice 2. Najmanj zastopana je bila tudi mej posameznimi romarji Angleška, ker je del vatikanskega časopisa izrekel se v transvalskem vplašanju proti Angležem.

Kravo ukradel je nekdo v noči od 28. na 29. t. m. posestniku Jan. Kosu v Lazih. Vredna je bila 120 kron. Naslednji dan zjutraj sta jo Jož. in Franč. Trdina iz Kroke prodala nekemu mesarju in zbežala baje na Prusko.

Občni zbor „Napreja“ v Gradcu. Iz poročila, ki se je podalo na občnem zboru »Napreja« v Gradcu, posnamemo: Društvo šteje 4 ustanovnike, 24 podpornih in 103 redne ude. Dohodkov je društvo v preteklem letu imelo 913 K, izdatkov 862 K. V društvu so člani imeli na razpolago 28 časopisov, društvena hranilnica je imela od maja pr. l. prometa 3100 K. Društvo je priredilo več predavanj ter je svoje člane poučevalo v nemščini, računstvu, knjigovodstvu in petju.

Prebivalstvo Budimpešte šteje koncem 19. stoletja 729.383 oseb ali 233.383 več kakor leta 1890.

Vina iz Italije se je preko Reke lani zvozilo v avstro-ogersko državo 263.691 meterskih stotov. L. 1899 se ga je zvozilo še 877.813, l. 1898 pa 937.170 m stotov. Tudi uvoz laškega vina preko Trsta se je precej znižal.

Ŕrna roka. Ogerski katoliški list »Altkotmany« priobčuje svote, katere je škof Zalka, ki je umrl v Gjurju, potrošil za dobrotvorne svrhe. Za cerkve in religiozne namene je dal za časa svojega škofovanja 430.000 K, za šole (čuj Luka!) in ostale posvetne namene 960.009 K. Vsa ostala njegova dobra dela so tako mnogobrojna, da je žanje izdal nad jeden in pol milijona kron.

Dar Srbov kralju Aleksandru. Srbska skupščina je soglasno sprejela predlog poslanca Genića, s katerim se vlada poplašča, da predloži skupščini načrt zakona, s katerim se južno zapadni del državnega rudnika v Majdanpeku izroči kralju Aleksandru v last v znak udanosti srbskega naroda do dinastije.

Mascagnijeva opera „Iris“ je doživela ob svoji prvi predstavi v tržaškem občinskem gledališču minolo soboto popoln poraz.

73 potomcev ima umrla angleška kraljica Viktorija, in sicer 6 otrok, 31 vnukov in 36 pravnukov.

O kraljici Viktoriji se pripoveduje jejo razne zanimive stvari. Zapustila je baje knjižnico s 120.000 knjigami. Jako veliko je čitala in tudi sama pisateljvala, a ne za javnost. Nekaj njenih del je natisnjenih, a ponatiskovati se ne smejo nikdar, dasi velja na Angleškem zakon, da ugasne lastninska pravica sedem let po smrti pisateljevi ali 42 let po publikaciji. Kar je dala za ožji krog svojih častilcev natisniti, je sama založila. Ko je bila 70 let stara, se je naučila hindostanskega jezika. Znala je pisati z obema rokama.

Dewet in angleški ujetniki. O vsestranski pretkanosti burskega generala Deweta se je že mnogo poročalo. Najbolj zanimivo je pa gotovo njegovo postopanje z angleškimi ujetniki. Kakor znano, so Buri toliko pametni, da ne marajo rediti številnih ujetnikov, ki jim pridejo v pest, marveč jih samo razorožijo in oproste. Vendar se pa Dewet dobro zavaruje pred njih nadaljnimi napadi. Vsakemu Angležu da namreč Dewet na roko neizbrisljivo znamenje ter mu

pravi: »Po tem znamenju te bomo spoznali. Ako nam še jedenkrat prideš v pest, si brez-pogojno ustreljen.« In to pomaga. Nobeden ujetih Angležev si več ne upa Burom pred oči.

Atentat na špansko kraljico regentinjo. Iz Madrida je te dni prišlo poročilo, da je nekdo ustrelil na špansko kraljico regentinjo, ko se je s svojimi otroci vozila po bazarju parka Casa de Campos. Strel je pal iz bližnjega grmičevja ter se je kroglja zaglobila v čoln. O napadalcu ni sledu. Šest čuvajev v parku je odpuščenih.

Zrakoplovstvo. Lužener Plates izjavlja, da je nek ruski zdravnik dr. Konstantin Danilewski v Charkovu izumil zrakoplov, katerega se lahko vodi po zraku. Danilewski je izvršil že 140 voženj v okolici Charkova. Njegov zrakoplov je vedno obstal na enem kraju, katerega je prej zaznamoval za svoj oilj, ter se je zopet vrnil na kraj, od katerega je odplul. Bodi pripomnjeno, da je princip, na katerem ta Danilewskega iznajdba sloni, že pred leti razlagal preprosti jezuit Augustiani.

Poljaki v Nemčiji ne smejo odpošiljati po pošti poljskih naslovov. Ko so poljski poslanci te dni radi tega interpelirali v nemškem državnem zboru, odgovorilo se jim je, da pošta hoče samo nemške naslove, da se preveč promet ne otežkoči.

Smrt pri plesu. Vsled prestrastnega plesanja sta te dni na Dunaju dve ženi mrtvi pali v naročaj svojih plesalcev in sicer žena pekovskega mojstra Haindla in žena trgovca s premogom Mestrozija. Zadelala ju je kap.

V Ameriko se je izselilo v minulem letu 380 oseb, največ iz litijskega, novomeškega, črnomaljskega in krškega okraja.

Tekmovanje mej človekom in psom. V Zjedinjenih državah je v West Hobokenu prišlo do čudnega tekmovanja mej nekim 60letnim tramvajskim uslužbenecem in nekim psom. Šlo se je zato, da pes ne more pojesti toliko klobas, kakor človek. Tekmovalca naj bi pojedla trikrat zaporedoma po tri funte klobasic. Pri prvi porciji je jedel tramvajski uslužbenec počasi, pes pa je nakrat pojedel klobase, pri drugi je pes le malo prej pojedel klobase, nego njegov tekmeč, pri tretji porciji se je psu ustavilo, njegov tekmeč pa je pojedel vse klobase in je izjavil, da bi jih lahko še nekaj pojedel.

Prva milijarda minut po Kristovem rojstvu preteče, kakor je preračunal neki nemški matematik, leta 1902 dne 30. aprila ob 10. uri 40 min. dopoldne.

Kako se je na pariški razstavi skrbelo za reveže. Na pariški svetovni razstavi so bile postavljene na raznih krajih tudi nabiralne pušice za reveže. Po končani razstavi so odprli pušice in v vseh so našli za reveže — 58 frankov 65 cent. In pariško razstavo je obiskalo milijone ljudi. V veselju pač skoro nihče ni mislil na reveže. Taki so naši časi!

Atentat ruske študentke. Iz Pariza se poroča, da je ruska študentka Vera Gelov ustrelila iz revolverja na profesorja Emila Deschanela, očeta predsednika francoske zbornice, ravno ko je dovršil svoje predavanje. Kroglja profesorja ni zadela, pač pa je težko ranila prijateljico razburjene študentke Aleksandro Zelenino, ki je priskočila na pomoč profesorju. Gelov izjavlja, da ji je nekdo pravil, da se je profesor neugodno izrazil o njeni ženski časti.

Napačna usmiljena sestra. V departementu Avegron se je nekemu zdravniku pripetilo nekaj čudnega. Peljal se je k nekemu bolniku. Na cesti je srečal usmiljeno sestro, ki ga je prosila, naj jo vzame na voz. Rad je zdravnik ustregel tej prošnji, mej potjo pa je zapazil, da ima usmiljena sestra zelo velike roke. Vedno bolj je prihajal do prepričanja, da je pod obleko usmiljenke skrit lopov. Naravnost z voza si lopova ni upal spoditi, zato je prosil usmiljenko, naj stopi z voza in naj blagohotno pogleda, ako se ni kolo nekaj pokvarilo. Usmiljenka je res šla pogledat kolo, mej tem pa je pognal zdravnik konja naprej ter se rešil lopova. V svežnju, ki ga je pustila usmiljenka na vozu, našel je zdravnik razna bodala in različno orodje hudodelcev.

Narodno gospodarstvo. Trgovinski strokovni poročevalci za inozemstvo.

Kakor druge industrijske države se je odločila tudi avstrijska vlada, da odpošlje trgovinske strokovne poročevalce v vse one pokrajine, za katere se industrijski in kupčijski krogi posebno zanimajo. Kot poročevalci za Južno Afriko, Avstralijo in Sibirijo je določen koncipist trgovske in obrtniške zbornice na Dunaju, dr. Erich Pistor. za Perzijo, Sijam, Kino in Japonsko pa Karl Schütze, koncipist trgovske in obrtniške zbornice v Liberehu.

Najprej se namerava po pismeni ekspertizi s posredovanjem pristojnih trgovskih in obrtniških zbornic dobiti informacij o željah udeleženi krogov. Na to pa obiščeta poročevalca na večmesečnem potovanju najvažnejša industrijska in trgovinska središča v tostranski državni polovici.

Dobavni razpis.

Dne 5. februarja t. l. vršila se bo v poštne ter brzojavne odseke ministerstva za javne stavbe v Belemgradu ustna licitacija za dobavo 10.000 komadov lesenih brzojavnih drogov. Natančnejši pogoji za dobavljanje ležijo v gospodarskem oddelku zgorajšnjega odseka vsakomur na upogled. Vadija je uložiti 30.000 dinarjev ali v gotovini ali pa v vrednostnih papirjih, ki dosežajo enako visočino.

Društva.

(I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.) Občni zbor se vrši v četrtek dne 31. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red: 1. Odobrenje poročila o preteklem letu. 2. Računski zaključek za l. 1900 in proračun za l. 1901. 3. Volitev 3 odbornikov. Po § 9 pravil so izrečani p. n. gg.: J. Gogala, K. Rom, Fr. Schantel, ki se pa smejo zopet voliti. 4. Volitev 3 preglednikov računov. 5. Določitev članarine za l. 1901. 6. Slučajni predlogi. — Vabilo velja za legitimacijo, ter se odda pri vstopu v dvorano.

Načelnstvo društva.

(Katolizobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču) je imelo 27. jan. ob 4. uri popoldne svoj redni letni občni zbor. Društvo šteje 75 udov; v knjižnici je 403 različnih knjig, naročenih časopisov ima društvo 20. Odbor je tako sestavljen: predsednik J. Potokar, podpredsednik J. Kržišnik, tajnik Fr. Ahačič, blagajnik A. Mikič, knjižničar J. Papov; odborniki: J. Bahun, Fr. Vidic, K. Končar, M. Papov in P. Perko.

(Zadruga gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani) vabi na redni zadrugi zbor, ki se vrši v četrtek dne 7. svečana 1901, ob treh popoldne v gostilni gospoda Kramarja (Kopitarjev hram) Miklošičeva cesta. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika zadnjega zadr. zbora. 3. Poročilo o delovanju zadrugnega starešinstva tekom 1900. leta. 4. Polaganje letnega računa za poslovno leto 1900. 5. Dopolnilna volitev v zadrugo načelnstvo, in sicer v smislu določila § 19. zadrugnih pravil starih odbornikov in dveh odbornikovih namestnikov. 6. Poročilo gospoda J. Maček-o glede ustanovitve zadrugne pivovarne. 7. Posa mezni predlogi. 8. Raznoterosti. — Ker je za sklepčnost zadrugnega zbora potrebna navzočnost 30 udov, naj se ga častiti člani v kar največjem številu udeležijo blagovole, posebno ker se gre za jako važne zadrugne koristi.

(«Celjski Sokol») priredi na pustno nedeljo 17. svečana 1901 v zgornjih prostorih »Narodnega doma« v Celju »Maškara« . Začetek je ob 8. uri. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Vstopnina 1 K za osebo. Člani v društveni obleki ali v maskah so vstopnino prosti. Vsak nemaskovan udeleženec, razen gardedam, dobi pri blagajnici čepico, za katero mu je plačati kot globo 40 v. Vstopnice se dobé le proti izkazu vabila zadnji teden pred maškardo pri društvenem odboru v »Narodnem domu« in na večer maškare pri blagajni. Svira celjska narodna godba.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 30. januarja. Na povabilo ministrskega predsednika je sklenila parlamentarna komisija češkega kluba, naj se odzovejo povabilu poslanci Pacak, Stransky, Kaizl in Fořt. Ti so se včeraj pri vladi informovali o njenih namenih in nazorih. Opoludne se je v stanovanju poslanca dr. Kaizla vršilo posvetovanje konservativnih veleposestnikov in mladočeškega kluba. Posvetovanja so se udeležili Palfy, Pa-

rish, Stransky, Pacak in Lažansky. Razgovor je bil o konstituciji parlamenta.

Dunaj, 30. jan. Osem kršč. socialnih zastopnikov nižjeavstrijskih kmetov pisalo je na vse kmetijske zastopnike v drž. zboru v zadevi ustanovitve zveze za kmetijske interese.

Dunaj, 30. jan. Katoliška ljudska stranka je vsprejela danes nasvet, da ne bo ugovarjala zahtevi večine, naj se izvoli predsednikom član iz njene srede.

Dunaj, 30. januarja. Mladočeški poslanci so po dr. Pacaku sporočili dr. Weigelu, da bode dr. Pacak v prvi seji državnega zbora prosil za besedo, da imenom mladočeškega kluba odda nek ugovor, oziroma pojasnilo v obrambo. Dr. Weigel je izjavil, da po pravilniku ne bo podelil nobenemu besede.

Dunaj, 30. januar. Poljski klub po svoji večini ni za to, da bi njegov član dr. Weigel postal prov. predsednik državnega zbora.

Dunaj, 30. jan. Liberalni veleposestniki so izdali oficijelno izjavo, v kateri najodločneje protestujejo proti posamnim točkam Schönererjevega programa. Klub noče ničesar čuti o premembi državno-pravnega razmerja mej našo monarhijo in Nemčijo, obsoja protirimsko gibanje in z ogorčenjem zavrača željo, da bi se vršenje samoobsebi umevni dolžnosti vezalo na pogoje.

Trst, 30. jan. K pogrebu Verdijevem mestni zastopnik odposlal svojega zastopnika.

Milan, 30. jan. (C. B.) Danes zjutraj se je vršil pogreb Verdijev v prisotnosti zastopnikov oblastev, aristokracije in neštivilne množice občinstva.

Berolin, 30. jan. Preko Holandske se poroča iz Transvaala, da so Buri generala Kitchenerja ujeli. (Ta vest se mora pač sprejeti z največjo rezervo. Opomba ured.)

London, 30. jan. Kralj Edvard je odredil, da morajo biti hiše v ulicah, kjer se bo pomikal pogrebni spreved, rudeče in ne črno opravljene.

Kapstadt, 30. jan. (C. B.) Buri so napadli rudnike pri Kleinfonteinu. Provročena škoda znaša dvestotisoč funtov.

Izjava.

Slavno uredništvo »Slovenec«

v Ljubljani.

Naj blagovoli slavno uredništvo vsprejeti in natisniti sledečo izjavo:

V nedeljo, 27. t. m. je imel neki Etbin Kristan v tukajšnjem steklenem salonu kazine neko zborovanje, na katerem je proglašal delavstvo na postaji južne železnice v Ljubljani kot žrtve izkoriščanja načelnika gospoda inspektorja Guttmana. Mi se doslej nismo bavili z lažnjivimi in obrekljivimi govori tega nam popolnoma tujega človeka, da pa si širna javnost o tem človeku napravi sodbo, konstatiramo, da vsi delavci te postaje gospoda Kristana niti ne poznajo, pa ga tudi niso nikdar prosili za njegovo protekcijo in da so v vseh svojih zadevah z najboljšim vspehom se zaupno obračali do gospoda inspektorja Guttmana, in da bodo to storili tudi nadalje, ako je potem to Kristanu prav ali ne. Generalna direkcija južne železnice nam je s 1. januarjem t. l. naš materijalni položaj zopet znatno poboljšala, in mi vemo ter smo prepričani, da se imamo za ta vspeh v prvi vrsti zahvaliti vstrajnemu osebnemu priporočanju gospoda inspektorja Guttmana, ki nam je tudi dal marsikako službeno olajšavo.

Kar se torej tiče delavstva tukajšnje postaje, zavarujemo se odločno proti lažnjivim izbruhom škandalov želnega Etbina Kristana ter si njegovo protekcijo najodločneje prepovedujemo.

Tako, kot mi, misli gotovo vsak dostojen in zaveden uslužbenec tukajšnje postaje.

Ljubljana, dne 29. januarja 1901.

Franc Mautz, Janez Verbič, Jožef Marn, Fr. Levstik, Franc Zupancič, Jožef Kraji, Franc Kastelic, Alojzij Zehrer.

Stedi še 210 podpisov uslužbencev južne železnice v Ljubljani.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Iask spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B—c.

(Dalje.)

Da je prišel na pravo pot brez povpraševanja in poizvedovanja, zdi se mu znamenje božje previdnosti in ugodno znamenje za bodočnost. Tedaj sreča vozove komisar, ki ukaže monattijem ustaviti se. Sprevod se res ustavi in petje se prevrže v hrupen razgovor. Jeden monatto na Renzovem vozu skoči na tla. Renzo reče drugemu: „Hvala vam! Bog vam povrni!“ in skoči raz voz na drugi strani.

„Le pojdi, mazač!“ odgovori monatto: „ti ne bodeš ugonobil Milana.“

K sreči tega ni mogel nikdo slišati. Sprevod se ustavi na levi strani ceste. Renzo gre urno na drugo stran, teče tik zidu proti mostu, gre čez-nj in naprej po cesti, kmalu se mu prikaže ogel bolnice. Ko pride skozi ograjo, odprè se Renzu čudovit prizor, ne prizor, ampak le znamenje, poskušnja raznolikih in nepopisljivih prizorov.

Na obeh straneh mrgoli ljudstvo, bolniki gredo v gručah v bolnico. Drugi leže in sede na bregu jarka, ki jo obdaja, bodisi da so jim pošle moči in da ne morejo več naprej, bodisi da so obupani ušli iz bolnice in da so na potu opešali. Nekateri nesrečniki blodijo okrog kot prismuknjeni, nekateri so res znoreli. Jeden goreče pripoveduje svoje prikazni bolniku, katerega je premagala bolezen; drugi besni, tretji se smeje in gleda sem ter tja, kakor bi kaj veselega videl.

Najbolj čudno in hrupno v ti žalostni radosti je glasno in nepretrgano petje, ki na videz ne prihaja iz te nesrečne gnječe, a jo prekriči narodna pesem o šegavi lju-bezni. Če sledimo glasu, da bi videli, kdo more tu biti vesel, opazimo nesrečnika, ki sedi v jarku, poje na vse grlo in gleda kvišku.

Jedva stori Renzo na severni strani poslopja par korakov in že čuje nenavaden vrišč v gnječi in glasove: „Primi ga! Pozor!“ Renzo se vspne in opazi kljuse, na katerem v diru jaha čuden jahač. Neki norec je opazil neprivezano živinče pri vozu; zasede je urno, tolče z rokama po vratu in vspehuje žival s petama in jo naganja. Monatti pa tulijo in vró za njim. Vse izgine v prašnem oblaku.

Zmeden in truden pride Renzo do vrat, kjer je bilo menda vse združeno, kar je do-sedaj videl povsod raztreseno. Renzo stopi pod obok vrat in nekoliko postoji na mostovžu.

Petintrideseto poglavje.

Čitatelj naj si predstavlja bolnico, v kateri je bilo šestnajst tisoč okuženih; dvorišče je polno barak in koč, vozov in ljudstva. Obe neskončni vrsti stanic na levi in desni hodnika ste polni ječečih bolnikov in mrličev na slami in odeji. Po nezmernem zavetišču vse vrši kot razburkano morje. Ljudje prihajajo in odhajajo, stojé, tekajo, priklanjajo se, vzdigujejo se, okrevaajo, znoreli in sluge.

Vse to namah se prikaže pred Renzo-vimi očmi, tako da osupne in obstane.

Mi ne maramo teh prizorov podrobno opisati, saj tega tudi čitatelj ne želi. Mi sledimo samo svojemu junaku, obstanemo, kjer on obstane, in povemo, kaj se mu je pripetilo, kolikor je potrebno, da razumemo povest.

Od vrat, kjer Renzo obstane, do kape-lice in od tod zopet do vrat ni bilo koč in

drugih ropotij. Tu opazi Renzo prerivanje vozov, odnašanje in prinašanje. Kapucinec in uradniki vodijo dela in odpravijo vsacega kdor samo gleda. Ker se Renzo je bal, da bi tudi njega proč ne poslali, gre naravnost mej barake proti strani, kamor je bil slučajno obrnjen.

Renzo gre naprej, kjer more, od koč do koč, pokuka v vsako in opazuje postelje, ki so bile zvonaj, ogleduje od trpljenja premrte in od krča nagubane, nepremične obraze ter išče obraz, katerega najti se je tako bal. Že precej daleč je prišel in parkrat ponovil to pot, a ne vidi nikacega ženskega obraza. Spomni se, da so ženske najbrže na posebnem kraji.

Res je bilo tako. A vendar si ne more misliti ali zavohati, kje bi to bilo. Renzo srečuje sluge, različne po pogledu, obleki, vedenji kakor po razlogih, radi katerih so sklenili prevzeti tako službo. Nekateri so udušili vse sočutje, drugi pa so preveč usmiljeni. A nikogar si ne upa vprašati, da bi ne prišel v zadrego. Zato sklene, da sam poišče ženski oddelek; vedno gleda mej potjo naokrog, časi mora celo v stran obrniti svoje oči, ker se ustraši tolikih ran. A kam naj se obrne, ker je povsod dovolj ran?

Zrak in vreme še povečata te grozne prizore, kolikor moreta. Megla se je zgo-stila in nabrala v oblake, ki postajajo vedno temnejši — znak bližajoče se nevihte. Z temnega in nizkega neba gleda kot izza goste mreže blede solnčno oblo, ki razširja medel, soparen mrak in mrtvo težko vročino. (Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi

dné 30. januarija 1901

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K	7-82	do	K	7-83
Rž za pomlad	»	7-76	»	»	7-77
Turšica za maj junij '01	»	5-27	»	»	5-28
Oves za pomlad	»	6-43	»	»	6-44

Umrli so:

V hiralnici:

27. januarja. Ana Pavšič, kajzarjeva vdova 66 l. kap. — Stefan Stupica, gostač, 72 let, kap.

28. januarja. Fran Strauss, gostač, 77 let, vsled raka.

V bolnišnici:

26. januarja. Jožef Černy, inženir 78 let, phye-lonephritis.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 756,0 mm.

Čas opa-zovanja	Stanje bo-ro-metra v mm.	Tempo-ratura po Celsiusu	Veterevi	Noba	Padavina v 24 urah
29. 9. zveč	721,6	0,4	sr. svzh.	sneg	
30. 7. zjut	724,0	-0,9	sr. vzjvz.	oblač.	0,0
30. 2. popol.	723,9	0,5	sl. sever	sneg	

Srednja večerajšnja temperatura 0,1 normala: -1,9

87(1-1)

Žalostnim srcem naznanjam prijateljem in znancem, da so po dolgi bolezni umrli mo a mati

Ana Nemanič

v nedeljo 27. l. m., večkrat previdni s svetimi zakramenti v 62. letu svoje starosti.

Priporočam jih v molitve.

Brusnice, dne 28. januarja 1901.

M. Nemanič
župnik.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki tvrde W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne provročajo niti marog, niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-7

VABILO 84 1-1

na

IX. redni občni zbor

„Vzajemno podpornega društva“

reg. zadruga z omejenim jamstvom,

ki bode

dné 13. februarja 1901 ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnika.
2. Odobrenje zapisnika VIII. rednega občnega zbora dné 14. februarja 1900.
3. Volitev dveh obverovateljev zapisnika IX. občnega zbora.
4. Poročilo o računskem zaključku za leto 1900.
5. Dopolnilna volitev članov ravnateljstva.
6. Volitev petero članov nadzorovalnega sveta in dveh namestnikov.
7. Slučajnosti.

Ljubljana, dné 29. januarja 1901.

Ravnateljstvo.

Opomba: Na podlagi § 27. društvenih pravil je občni zbor sklepčen, ako je zastopan deseti del vseh članov. Ako bi ta obč. zbor ne bil sklepčen, vršil se bode drugi obč. zbor dné 27. februarja 1901 z istim dnevnim redom, na istem kraju in ob isti uri, ter se bode sklepalo ne glede na število zastopanih deležev. Voliti bode 5 članov ravnateljstva namesto 5 po zrebanju izstopivših v smislu § 29. jednega namesto umrlega člana Ivana Peterca in jednega namesto izstopivšega člana Franc Peterca.

Organista

iščemo na Gozdu pri Kamniku 81 (3-1)

Hiša je na prodaj

v Ljubljani, Krakovsko predmestje, iz proste roke, pod jako ugodnimi pogoji. Poslopje je v najboljšem stanu, ima 3 sobe in 2 kuhinji, prostorno dvorišče in velik vrt. 21 6-6

Natančneje pové upravništvo »Slovenca«.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svjco zalogo zgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-večji izbi pri najnižjih cenah. 7 9

Predivo

kakor tudi vse druge

deželne pridelke

kupi najdražje

Anton Kolenc,

trgovec v Celju, Narodni dom.

Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. 35 10-5

Prostovoljno prodamo posestvo

v Naklem, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij, lepega vrta, velik travnika, več njiv in gozdov. Odprodajo se tudi posamezni kosi. Več se izve v Naklem št. 17. Ponudbe naj se pošljejo pismeno v Mošnjice št. 36, pošta Radovljica. 70 (2 2)

Šaleški premog v koscih

po ceni, pripraven za kurjavo sob in za industrije, brez smrada.

se razpošilja za vse postaje južne in koroške, kakor tudi ogerskih železnic

po 32 kron za vagon s 100 met. centi od postaje Skale.

Naročila sprejema 70 (12-2)

Šaleški premogokop v Velenji

(Wöllan)

Dunajska borza.		
<p>Dne 30. januarja.</p> <p>Skupni državni dolg v notah 98-30</p> <p>Skupni državni dolg v srebru 98-20</p> <p>Avstrijska zlata renta 4% 117-50</p> <p>Avstrijska kronna renta 4% 200 kron 98-35</p> <p>Ogerska zlata renta 4% 117-15</p> <p>Ogerska kronna renta 4% 200 93-</p> <p>Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl. 1704-</p> <p>Kreditne delnice, 160 gl. 662-75</p> <p>London vista 240 67 1/2</p> <p>Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj 117-57 1/2</p>	<p>20 mark 23-52</p> <p>20 frankov (napoleonidor) 19-16</p> <p>Italijanski bankovci 90-25</p> <p>C. kr. cekini 11-32</p> <p style="text-align: center;">Dne 29. januarja.</p> <p>3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl. 182-</p> <p>5% državne srečke l. 1860, 100 gl. 167-25</p> <p>Državne srečke l. 1864, 100 gl. 198-</p> <p>4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 95-50</p> <p>Tisine srečke 4% 100 gl. 140-</p> <p>Dunavske vravnave srečke 5% 258-</p>	<p>Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878 106-</p> <p>Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 94-</p> <p>Priporitne obveznice državne železnice 424-50</p> <p>južne železnice 3% 341-50</p> <p>južne železnice 5% 121-50</p> <p>dolenjskih železnice 4% 99-50</p> <p>Kreditne srečke, 100 gl. 387-90</p> <p>4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl. 370-</p> <p>Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl. 47-75</p> <p>Ogerskega 23-</p> <p>Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl. 14-</p> <p>Rudolfove srečke, 10 gl. 60-</p> <p>Salmove srečke, 40 gl. 180-</p> <p>St. Genois srečke, 40 gl. 201-</p> <p>Waldsteinove srečke, 20 gl. 391-50</p> <p>Ljubljanske srečke 58-</p> <p>Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl. 268-</p> <p>Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 6215-</p> <p>Akcije tržaškega Lloydja 500 gl. 820-</p> <p>Akcije južne železnice, 200 gl. sr. 108-</p> <p>Splošna avstrijska stavbinska družba 146-</p> <p>Montanska družba avstr. pian. 427-50</p> <p>Trboveljska premogarska družba, 70 gl. 435-</p> <p>Papirnih rubljev 100 254-</p>

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih, pri izzrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosedo kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.